

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Օտար լեզուների և գրականության
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Թաղևույան Թ.Վ. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 9

« 15 » _____ 12 _____ 2025թ.

ՕԼԳ/բ-173Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /ՌՈՒՄԱՑ ԼԵԶՈՒ-3/ ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

ՌՈՒՄՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

ՀԱՄԱՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ

Որակավորման աստիճան՝

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Ուսուցման ձևը՝

Կուրս/կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝

Էլ. հասցե/ներ

Իրավագիտության բակալավր

Հոգեբանության բակալավր

Օտար լեզուների և գրականության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

հեռակա

/առկա, հեռակա/

3-րդ կիսամյակ, ուսումնառության 2-րդ տարի

Խաչատրյան Գայանե

/անուն, ազգանուն/

gayane.xachatryan1984@mail.ru

Վանաձոր- 2025թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	5
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	5
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	6
8.	Դասավանդման մեթոդներ	7
9.	Ուսումնառության մեթոդները	7
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	8
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ	10
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	17
14.	Գնահատում	18
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	19
14.2.	Հարցաշար	19
14.3.	Գնահատման չափանիշներ	19
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ	21

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացը վերաբերում է առարկաների հումանիտար ցիկլի հիմնական մասին: Ներառված է Համահամալսարանական կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հնդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ» կրթամասում որպես կամընտրական դասընթաց:

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացը յուրացնելու համար ուսանողներն օգտագործում են հանրակրթական դպրոցում և բուհի առաջին կուրսում ձևավորված գիտելիքները, հմտություններն ու կարողությունները:

Այս առարկայի ուսումնասիրությունը անհրաժեշտ հիմք է մասնագիտական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրության համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

▪ Ձևավորել ուսանողի հաղորդակցական և խոսքային կոմպետենցիաները այն մակարդակում, որը բավարար է մասնագիտական տերմինաբանության ընկալման և օգտագործման, կրթական, մասնագիտական և գիտական բնույթի հաղորդակցությանը մասնակցելու, սեփական տեսակետն արտահայտելու համար:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- ռուսաց լեզվով խոսքային գործունեության տիրապետումը;
- մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների զարգացման ընթացքում ռուսալեզու գրականության կիրառման հմտությունների զարգացումը;
- մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտում ուսանողների խոսքային գործունեության ապահովումը;
- ուսանողների խոսքային գործունեության ապահովումը կրթական, մասնագիտական, կենցաղային և մշակութային հաղորդակցության ոլորտում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Մասնագիտական ռուսաց լեզու-3» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է՝ ռուսերեն լեզվով տեքստերի կարդալու, հասկանալու, վերարտադրելու գիտելիքների, ռուսերեն լեզվով հաղորդակցվելու, սահուն խոսքը ընկալելու հմտությունների առկայությունը, որոնք ձեռք են բերվել «Մասնագիտական Ռուսաց լեզու-1» և «Մասնագիտական Ռուսաց լեզու-2» դասընթացների միջոցով ուսումնասիրության առաջին տարում:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

²<http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Դասընթացը ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.

• ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք սպասարկում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակները կրթական, մասնագիտական, կենցաղային, սոցիալ-մշակութային և գիտական գործունեության ոլորտներում;

• կրթության տվյալ փուլում բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները;

• թարգմանության և թարգմանական համապատասխանությունների հիմնական օրինաչափությունները;

• շեշտադրումը ամենատարածված բառերում:

Դասընթացը ու սումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- որոշել տեքստի թեման և փոխանցել և մեկնաբանել լրարձեղ հանուր քոմպոնենտները;

- մասնագիտական տեքստերում տարբերակել բառապաշարի կառուցվածքները, հակառակումները, նույնանուն, համանուն, հարանուն կազմակերպման տարբերակները, դարձվածքաբանական միավորները;

- ինքնուրույն արտադրել կապակցված, տրամաբանական արտահայտություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ;

- կառուցել վերարտադրողական տիպի մենախոսություն տեքստի հիման վրա;

- կազմել երկխոսություններ հատուկ բառապաշարի հիման վրա;

- կատարել ծանոթագրություններ, ամփոփումներ և այլն;

- փոխակերպել նախադասություններ ընդհանուր կառուցվածքի խոսքով;

մեկնաբանել թեմայի և մենախոսության մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը, հասկանալ հաղորդակցական տարրությունները;

- կարողանալ թարգմանության գործընթացում կատարել բառապաշարային-իմաստային վերափոխումներ (տերմինաբանության թարգմանություն, տարբեր տեսակի դարձվածքային միավորների թարգմանություն):

Դասընթացն ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- մասնագիտական ոլորտում խոսքային գործունեության բոլոր տեսակներին;

- մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում իրավիճակներում ռուսացված փոխառություններին և նրանց օգտագործման ինքնավար հմտություններին կատարել գործնական ազդեցության ու մարտավարությանը;

- մասնագիտական գործունեության մեջ գրագե տրամաբանական գրավոր խոսքի նորմերի մշակույթին;

- առաջարկվող նյութի տրամաբանական ներկայացմանը;

- տարբեր ռուսալեզու աղբյուրներից տեղեկատվության հետաշխատելու հմտություններին;

- տեսական դրույթների գործնական վերլուծության կարողություններին;

- մասնագիտական ոլորտում հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման հմտություններին;

- մասնագիտական գործունեության տարբեր ոլորտների մտքերը շարադրելու և դրանց բովանդակությունը ռուսերենով փոխանցելու ունակություններին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ6 երկրորդ օտար լեզվի հիմնարկները,

ԳԿ8տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն
(տարբերաբարություններից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),
ԳԿ9 խնդիրներ իրականացնելու,
ԳԿ10 որոշումներ իրականացնելու:

Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄՁԿ)

ՄՁԿ1 քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,
ՄՁԿ2 թիմային աշխատանք,
ՄՁԿ3 միջանձնային ունակություններ,
ՄՁԿ4 միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն,
ՄՁԿ5 այլընտրանքի փորձագետների հետ շփվելու ունակություն,
ՄՁԿ6 բազմակողմանի և բազմալայն կոլաբորացիայի ընդունում,
ՄՁԿ7 միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն,
ՄՁԿ8 բարոյական արժեքներ:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ4 նոր իրավիճակների հարմարվելու ունակություն,
ՀԳԿ5 նոր գաղափարներ առաջադրելու (ստեղծագործելու) ունակություն,
ՀԳԿ6 առաջնորդի հատկություններ,
ՀԳԿ7 այլերկրների մշակույթների և սովորույթների մացություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
ՀԳԿ9 նախագծերի մշակելու և ներդրանք կառավարելու ունակություն,
ՀԳԿ12 հաջողության ձգտում:

Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հատակհարդրի էլստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,
ԱԿ6 կիրառել տվյալառարկայի նոր որոշման թողնելը,

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ռուսալեզու մասնագիտական հաստատություններում, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մասնագիտական բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների

³Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	
Գործնական աշխատանք	12
Սեմինար պարապմունք	
Լաբորատոր աշխատանք	
Ինքնուրույն աշխատանք	78
Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի երկու կողմը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտե-

⁴Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

սականհամակարգերի և մարդկանցմասնագիտականգործունեությանկառավարմանգործընթացներիմասնակեղծայինմոդելավորում՝ առաջացողհիմնախնդիրներիուսումնասիրման և լուծմաննպատակով:

- **Էսսե**– արձակատեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրությանժանրիորևէխնդրիազատվերլուծություն:
- **Կլոբսեղան** –ինքնուրույնաշխատանքիձևինքնորոշ է թեմատիկբանավեճիհամադրումըխմբայինաշխատանքիհետ:
- **Կոնկրետիքավիճակներիվերլուծություն**– ուսանողներիակտիվգործունեությանկազմակերպմանամենաարդյունավետ և տարածվածձևերիցմեկն է, որըզարգացնում է մասնագիտական և կեցությանըվերաբերողտարբերհարցերիվերլուծությանկարողությունը:
- **Նախագծերիմեթոդ**– ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործականկամխաղայինհամատեղգործունեությանտեսակ է, սովորող-գործընկերներիմիջև, որոնքունենընդհանուրնպատակ և համաձայնեցվածմիջոցներ՝ ուղղվածորևէխնդրիլուծմանկամորոշակիարդյունքիձևակերպման:
- **Հարցինախապատրաստմանմոդել** – կամավորությանսկզբունքովընտրվածուսանողինրնախընտրածհակիրճևուվնախապատրաստում է տվյալառարկայիցքննությանկամստուգարքիհարցերիիրատասխաններիփաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթառաջնահանձնում է փաթեթըդասախոսին, որըստուգում է այդնյութերը և որոշումդրանցհամապատասխանությունըտվյալառարկայիբովանդակությանը:
- **Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում** – նորտեղեկատվականտեխնոլոգիաներըկարողենօգտագործվելիետևյալնպատակներով՝ համացանցումանհրաժեշտտեղեկատվությանորոնմանհամար, երկխոսությունհամացանցում, թեմատիկցանցայինէջերիօգտագործում:
- **Աշխատանքայինտեսք**– նախատեսված է ուսանողներիինքնուրույնաշխատանքներիհամար և թույլ է տալիսգնահատելուսումնականնյութիյուրացմանաստիճաննուսանողներիկողմից:
- **Ջեկույց**– որևէգիտականկամհետազոտականթեմայիշուրջկատարածեզրակացությունների, ստացածարդյունքներիներկայացումուսանողիկողմից:
- **Հարցազրույց**– վերահսկողությանմիջոց, որըկազմակերպվում է որպեսհատուկզրույցդասավանդողի և ուսանողներիմիջև՝ կապվածայնպիսիթեմայիհետինչպիսինկարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնելուսանողներիգիտելիքներիշրջանակըկոնկրետթեմայի, հարցիվերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

9. **Ուսումնաստության մեթոդներն են**⁷մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Գիտական հասկացության և եզրույթի սահմանում			2		
2.	Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ: Մասնագիտական տեքստի վերլուծություն:			2		
3.	Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն: Մասնագիտական տեքստի վերլուծություն:			2		
4.	Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ: Ընթացիկ ստուգում:			2		
5.	Անցած թեմաների ամփոփում: Մասնագիտական տեքստ:			2		
6.	Բնության ուսումնասիրության մեթոդներ /դիտարկում, ենթադրություն, փորձ, տեսություն, բացահայտում: Ինքնուրույն աշխատանքի ստուգում: Ամփոփում:			2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ				12		

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2.	М., 1979.

⁸Նման է օրացուցային պլանին

2.	РаудлаЕ. РУССКИЙ ЯЗЫКДЛЯ СПЕЦИАЛИСТОВПО СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ	Тарту, 2021
3.	Лазарева Л. И.Информационная культура социального педагога: структура, правила подготовки и оформления результатов самостоятельной учебной и профессиональной деятельности: учебное пособие.	Кемеровский государственный университет культуры и искусств (КемГУКИ), 2014
4.	Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык.	М., 2010.
5.	Валгина Н.С. Современный русский язык. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю.Савова М.Р. Русский язык и культура речи.	М., 2003. М., 2006.
6.	ГончароваТ.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум	М., 2011.
7.	Киселева М.С. Русский язык как иностранный	М., 2010
8.	Старикова Г.Н. Поговорим о русской живописи: Русское искусство на уроках РКИ : учебное пособие по развитию речи в рамках направления подготовки «Русский как иностранный».	Томск , 2017.
Լրացուցիչըրախանություն(ԼԳ)		
1.	Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 2. / Под ред. Р.А. Кульковой.	СПб, 2000.
2.	Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 3 / Под ред. Р.А. Кульковой.	Спб, 2001.
3.	Алоян Ж.Л., Барсегян С. С., Савченко И. А. Практический русский язык для армянских студентов.	М., 2023
Բառարաններ		
1.	Скворцов И.П. Большой толковый словарь правильной русской речи.	М., 2006
2.	Жуков А.В. Лексико-фразеологический словарь русского языка.	М., 2007
3.	Крысин Л.П. Учебный словарь иностранных слов.	М., 2010
4.	Лопатин В.В., Лопатина Л.Е. Толковый словарь современного русского языка.	М., 2011
5.	Прохоров Ю. Е. Большой лингвострановедческий словарь	М., 2009
6.	Вакуров В.Н. и др. Трудности русского языка: словарь-справочник	М., 2011
7.	Баско Н.В. Фразеологизмы в русской речи: Словарь справочник	М., 2009
8.	Сквородников А.П. Выразительные средства русского языка и речевые ошибки и недочеты: энциклопедический словарь-справочник	М., 2009
9.	“Словарь синонимов и антонимов русского языка”	СПб, 2005г.
10.	Ожегов С. И. Словарь русского языка	М., 1991.
11.	Орфографическийсловарьрусскогоязыка.	М., 1991.
12.	Аванесова Р. И. Орфоэпический словарь русского языка. Подредакциейакад.	М., 1985

13.	Спиркина А. Г. Словарь иностранных слов	М., 1989
-----	---	----------

14. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

14.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.				
2.				

14.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ը	Գրականություն ¹⁰
	Գիտական հասկացության ներդրությունը սահմանում.	Նշաններ և տերմինաբանություն. աշխատանք что есть что, что – это что, чем называется что, чем называют что, если..., то что называется каким կառույցների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ.	Բառի բազմիմաստություն, իմաստի ընտրության նշանակությունը թարգմանության մեջ. աշխատանք что представляет собой что по каким свойствам, что обладает чем, что характеризуется чем կառույցների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն.	աշխատանք что состоит из чего, что входит в состав чего, что содержится в чем կառույցների հետ. Ոչ տիպիկ իրավիճակներում գիտելիքների կիրառման	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ,	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		առաջադրանքներ, խմբային քննարկումներ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի		Ֆրոնտալ հարցում	
	Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:	Առարկայի բնութագրումը ըստ հատկանիշների. աշխատանքը ցուցաբերում է հետևյալ հատկանիշներով: աշխատանքը ցուցաբերում է հետևյալ հատկանիշներով: աշխատանքը ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Անցած թեմաների ամփոփում	Վերոնշյալ թեմաների ամփոփում հարցման միջոցով	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Բնության ուսումնասիրության մեթոդներ /դիտարկում, ենթադրություն, փորձ, տեսություն, բացահայտում/	աշխատանքը ներկայացնում է հետևյալ հատկանիշներով: աշխատանքը ներկայացնում է հետևյալ հատկանիշներով: աշխատանքը ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն	Որոշիչ ստորադաս նախադասությունների փոխակերպում դերբայական դարձվածներով, Դերբայների և դերբայական դարձվածների թարգմանություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ. <i>еслу</i> շաղկապով պայմանի ենթակայական նախադասություններ	Կապակցված մասնագիտական տեքստերի կազմում, ստորադաս նախադասությունների կազմում և դրանց թարգմանություն: Մեղմագրի կազմում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր. Անցած թեմաների ամփոփում:	Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

	1-ին ընթացիկ ստուգու : Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում	Վերոնշյալ թեմաների ամփոփում հարցման միջոցով: Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում:	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Անորոշ անձնական, անանձնական, բայերի ընդհանրացված-անձնական բայաձևեր	Ուսանողների գիտահետազոտական աշխատանք: Աշխատանք գիտական գրականության հետ: Հաղորդագրության կազմում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	-ՇՄՄ-անհիկով բայեր: Ակտիվ և պասիվ կառույցներ	Ակտիվ և պասիվ քերականական կառույցների տեսակները ռուսերենում: -ՇՄՄ-անհիկով բայեր: Կրճատ հարակատար դերբայ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ	Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցների ուսուցում: Շաղկապներ, կապեր: Նախադասությունների կապի միջոցներ, վերաբերականներ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Նույնարմատ բայերի և գոյականների խնդրառություն: Բայական բառակապակցությունների փոխակերպումը անվանականի. Բայերից գոյականների բառակազմական մոդելներ:	Բայական բառակապակցությունների փոխակերպումներ անվանականի: Բայական գոյականների կազմում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Անցած թեմաների ամփոփում	Վերոնշյալ թեմաների ամփոփում հարցման միջոցով	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Տեքստի պլանի կազմման ուսուցում	Մասնագիտական թեմայի վերաբերյալ ամփոփ տեքստի նրա պլանի կազմում: Աշխատանքի հարցական նախադասությունների և անվանական նախադասությունների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2		

	-H-ածանցով անականների բառակազմություն: <i>որս, ելու, կոշտ</i> շաղկապներով պայմանի ու ժամանակի քերականական կառույցներ	Ածականների բառակազմություն և ուղղագրություն: <i>որս, ելու, կոշտ</i> շաղկապներով պայմանի ու ժամանակի քերականական կառույցների կազմում և կիրառություն: Փոփոխություններ բնութագրող բայերի կիրառություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Կախվածություններնութագրողբայերովկառույցներ	Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցմանուսուցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Կախվածություն բնութագրող բայերով կառույցների կիրառություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Տեքստի նկարագրության օգնությամբ տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում՝ գնահատման ներառմամբ: Անցած թեմաների ամփոփում	Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Սեփական կարծիքի արտահայտման լեզվական կլիշեների կիրառում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում	Ռեֆերատ, Էսսե, Նախագծերիիրականացում, Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում, Զեկույց	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	2-րդ ընթացիկ ստուգում	Ստուգողական աշխատանքի կատարում գրավոր հարցման միջոցով	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

14.3. Լաբորատորաշխատանքներիուսումնամեթոդականքարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման նր	Գրականություն ¹¹
1.					
2.					

14.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման նմանը	Գրականություն ¹³
1.	Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն	Մասնագիտական թարգմանության առանձին ահատկությունները, եզրույթների համար ժեքների որոնում և դրանց կիրառություն, թարգմանիչ կեղծրնկերները	Նախագծերի հրականացում, Ինքնուրույն աշխատանքի համալրում, ցանցում,	1-ին կիսամյակ,	Բանավոր հարցում	
2.	Մասնագիտական տեքստի կազմում, կոնսպեկտավորում	Մասնագիտական տեքստի կառուցվածքը, առանձին ահատկությունները, լեզուն և ոճը	Ռեֆերատ, էսսե, Նախագծերի հրականացում, Ինքնուրույն աշխատանքի համալրում, Զեկույց	1-ին կիսամյակ,	Բանավոր հարցում	

15. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Պրոյեկտոր, էլեկտրոնային գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

16. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

12.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման նյութաբանական ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբերական հատկանիշների և առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
- ուսումնական գործընթացին ուսանողի 50% և ավելի բացակայության դեպքում ուսանողը չի թույլատրվում ստուգարքի:

Գործնական աշխատանքների Հարցումներ				Ինքնուրույն աշխատանք	ստուգում	
1	2	3	4			

¹⁵ «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.):

40 միավոր	20 միավոր	40 միավոր
Ընդհանուր՝ 100 միավոր		

16.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

16.2. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Մասնագիտական տեքստերի վերարտադրում:
2. Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն:
3. Մասնագիտական տեքստերի շուրջ լեզվական աշխատանք:
4. Մասնագիտական տեքստերի մեկ լեզվից մյուսը փոխադրում:

16.3. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

- Գործնական աշխատանքները՝ ռուսերեն լեզվով առավելագույնս անսխալ հաղորդակցվելու կարողություն, մասնագիտական տեքստեր կարդալու, ընկալելու, վերարտադրելու, թարգմանելու կարողություն, տրված բառապաշարի իմացություն, հանձնարարված աշխատանքների առկայություն:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ ռեֆերատ, նախագծերի իրականացում, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, զեկույց՝ ըստ ներկայացված համապատասխան պահանջների:

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:
¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

**«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՕԼԳ/բ – 173Գ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/-3			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	12	Դասախոսություն	
			Մեմինար	
			Լաբորատորաշխատանք	
			Գործնականաշխատանք	12
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևեր	Ստուգարք			
Դասընթացին պատկեր	Ձևավորելու սանողի հաղորդակցական և խոսքային կոմպետենցիաները այն մակարդակում, որը բավարար է մասնագիտական տերմինաբանությանը նկատման և օգտագործման, կրթական, մասնագիտական և գիտական բնույթի հաղորդակցությանը մասնակցելու, սեփական տեսակետն արտահայտելու համար:			

Դասընթացի վերջն արդյունքները

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջն արդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք

Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է՝

- իմանա ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք սպասարկում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակները կրթական, մասնագիտական, կենցաղային, սոցիալ-մշակութային և գիտական գործունեության ոլորտներում;
- իմանա կրթության տվյալ փուլում բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները;
- իմանա թարգմանության և թարգմանական համապատասխանությունների հիմնական օրինակափոխությունները;
- շեշտադրումը ամենատարածված բառերում:

Կարողունակություն

Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է՝

- կարողանա որոշել տեքստի թեման և փոխանցել և մեկնաբանել դրա ընդհանուր բովանդակությունը;
- կարողանա մասնագիտական տեքստերում տարբերակել բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստը, կարողանալ մասնագիտական խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ, նույնանուն, համանուն և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ;
- կարողանա ինքնուրույն արտադրել կապակցված, տրամաբանական արտահայտություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ;
- կարողանա կառուցել վերարտադրողական տիպի մենախոսություն տեքստի հիման վրա;
- կարողանա կազմել երկխոսություններ հատուկ բառապաշարի հիման վրա;
- կարողանա կատարել ծանոթագրություններ, ամփոփումներ և այլն:
- կարողանա փոխակերպել նախադասությունները ուղղակի և անուղղակի խոսքով;
- կարողանա մեկնաբանել թեմայի և մենախոսության մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը. հասկանալ հաղորդակցական մտադրությունները;
- կարողանա թարգմանության գործընթացում կատարել բառապաշարային-իմաստային վերափոխումներ (տերմինաբանության թարգմանություն, տարբեր տեսակի դարձվածքային միավորների թարգմանություն).

Հմտություն

Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է՝

- տիրապետի մասնագիտական ոլորտում խոսքային գործունեության բոլոր տեսակներին.
- տիրապետի մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման ինքնավար հմտությունների կատարելագործման ռազմավարությանն ու մարտավարությանը.
- տիրապետի մասնագիտական գործունեության մեջ գրագետ բանավոր և գրավոր խոսքի նորմերի մշակույթին.

	<ul style="list-style-type: none"> ➢ տիրապետի առաջարկվող նյութի տրամաբանական ներկայացմանը. ➢ տիրապետի տարբեր ռուսալեզու աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություններին. ➢ տիրապետի տեսական դրույթների գործնական վերլուծության կարողություններին. ➢ տիրապետի մասնագիտական ոլորտում հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման հմտություններին. ➢ տիրապետի մասնագիտական գործունեության տարբեր ոլորտների գիտելիքները կառուցելու և դրանց բովանդակությունը ռուսերենով փոխանցելու ունակություններին.
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><u>Թեմա1.</u> Գիտական հասկացության ներկայացում:</p> <p><u>Թեմա2.</u> Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ:</p> <p><u>Թեմա3.</u> Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն:</p> <p><u>Թեմա 4.</u> Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:</p> <p><u>Թեմա5.</u> Բնության ուսումնասիրության մեթոդներ /դիտարկում, ենթադրություն, փորձ, տեսություն, բացահայտում/:</p> <p><u>Թեմա6.</u> Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն:</p> <p><u>Թեմա7.</u> Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ. <i>если</i> շաղկապով պայմանի ենթակայական նախադասություններ:</p> <p><u>Թեմա8.</u> Թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր:</p> <p><u>Թեմա9.</u> Անորոշ անձնական, անանձնական, բայերի ընդհանրացված-անձնական բայաձևեր <i>-ся</i> մասնիկով բայեր: Ակտիվ և պասիվ կառույցներ:</p> <p><u>Թեմա10.</u> Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ:</p> <p><u>Թեմա11.</u> Նույնարմատ բայերի և գոյականների խնդրառություն: Բայական բառակապակցությունների փոխակերպումը անվանականի. Բայերից գոյականների բառակազմական մոդելներ:</p> <p><u>Թեմա12.</u> Տեքստի պլանի կազմման ուսուցում:</p> <p><u>Թեմա13.</u> <i>-H-</i> ածանցով ածականների բառակազմություն: <i>при, если, когда</i> շաղկապներով պայմանի ու ժամանակի քերականական կառույցներ:</p> <p><u>Թեմա14.</u> Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում դրան կարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Կախվածություն բնութագրող բայերով կառույցներ:</p> <p><u>Թեմա15.</u> Տեքստի նկարագրության օգնությամբ տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում՝ գնահատման ներառմամբ:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>1.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ 4 գործնական (սեմինար) <p>կաբորատոր աշխատանքների ընթացքում ուսանողի ակտիվության և հմտությունների հաշվառման և գնահատման ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,</p>

	<p>➤ 2 ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառումն զնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,</p> <p>➤ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրված աշխատանքների հաշվառումն ընդհանուր առմամբ 2 ընթացիկ ստուգումն զնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,</p> <p>➤ ստուգման արդյունքների ամփոփումն զնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա սընթացի արդյունքների հաշվառման համար առավելագույնը գումարային 100 միավոր:</p> <p>➤ Գնահատման չափանիշ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մասնագիտական տեքստերի վերարտադրում: 2. Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն: 3. Մասնագիտական տեքստերի շուրջը կազմակերպում աշխատանք: 4. Մասնագիտական տեքստերի մեկլեկ վիճակում արդյունավետ փոխադրում:
Գրականություն	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Раудла Е. РУССКИЙ ЯЗЫК ДЛЯ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ. Тарту, 2021 2. Лазарева Л. И. Информационная культура социального педагога: структура, правила подготовки и оформления результатов самостоятельной учебной и профессиональной деятельности: учебное пособие. Кемеровский государственный университет культуры и искусств (КемГУКИ), 2014 3. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2. М., 1979. 4. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010. 5. Валгина Н.С. Современный русский язык. М., 2006. 6. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю., Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003. 7. Гончарова Т.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011. 8. Шулержкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовь» Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011. 9. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011. 10. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010 11. Старикова Г.Н. Поговорим о русской живописи: Русское искусство на уроках РКИ : учебное пособие по развитию речи в рамках направления подготовки «Русский как иностранный». Томск , 2017. <p>Ըրաճուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алоян Ж.Л., Барсегян С. С., Савченко И. А. Практический русский язык для армянских студентов. М., 2023 2. Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 2. / Под ред. Р.А. Кульковой. СПб, 2000. 3. Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 3 / Под ред. Р.А. Кульковой. СПб, 2001. <p>Акопян Ж.Л. Практический курс русского языка (учебно-методические материалы для студентов неспециальных факультетов, ч.1, 2). Ереван, 2017.</p>